

हवामान बदलावीही अवहेलनाच

जगभरातील हवामानाचा प्रश्न दिवसेंदिवस गंभीर होत चालला आहे. कितीही विकसित स्वरूपाचा देश असला तरी तो हवामानाच्या प्रदूषणापुढे काही करू शकत नाही. आणि आता तर या खराब हवेपुढे मृत्युपुढीची पडणाऱ्यांची संख्या जगभरात कोट्यवधीच्या घरात जाते आहे. हवामानाच्या या गंभीर समस्येव सतत काही ना काही उपाय करणे गरजेचे ठरते. ते उपाय काय असावेत. यावरचे विचारमध्येन करण्यासाठी दरवर्षी जागतिक स्तरावर एक हवामान परिषद होत असते. यावर्षी ही परिषद अझारैज्ञानमध्यात्म्या बाकू येथे मूरु झाली आहे. संयुक्त गण्ड हवामान बदल परिषद असे तिचे नाव आहे. १९९२ पासून ही परिषद घ्यायला मुरुवात झाली. ज्या कारणामुळे हवा प्रदूषित होते त्यावर काय उपाय करता येतील याचे मार्गदर्शन या परिषदांमधून केले जाते. विशेषत: विकसित देशांकडून अधिक प्रमाणात हवा प्रदूषित होत राहते. इथेले औद्योगिकरण, वाहानांची प्रचंड संख्या, सिमेंटची प्रचंड बांधकामे कमी होत असलेली वन्यजीवी अशा एक ना अनेक कारणामुळे हे प्रदूषण वाढत जाते. म्हणूनच दरवर्षीच्या या हवामान परिषदेमध्येन विकसित देशांकडून हवामान सुद्धेबाबत होत असलेल्या दुर्लक्षाबदल चिंता व्यक्त होत राहते. विकसनशील आणि अविकसित देशांना या हवामान बदलाशी सामाना करायचा असेल तर विकसित देशांनी त्याना मदत केली पाहिजे अशा प्रकाराची ठारवा यापूर्वीच मंजूर झाला होता. आणि २०२० पर्यंत अविकसित देशांना आर्थिक मदत दिली गेली पाहिजे. असादेखील निर्णय घेतला गेला होता. परंतु त्याची तितक्या कठोरपणे अंमलबजावणी झालेली नाही. याशिवाय हवेतील प्रदूषण रोखण्याबाबत सगळ्याचे देशांकडून कोणतीच ठोस उपाययोजना होत नसल्याचेही समोर आले आहे. गेल्या वीस-पंचवीस वर्षांपून सातत्याने होणाऱ्या या हवामान परिषदांचा एकूण निष्कर्ष जर लक्षात घेतला तर समस्येची तीव्रता आणि प्रत्यक्ष उपाय यामध्ये खूप मोठे अंतर असल्याचे स्पष्ट होते.

विकसित देशांची भूमिका

विशेषत: गेल्या वीस वर्षांत केवळ प्रदूषणचे नव्हे तर एकूणच हवामानाच्या स्वरूपामध्येसुद्धा वगाने बदल होत आहेत. जगाच्या कुठल्या ना कुठल्या भागामध्ये वाढळ, अतिवृद्धी, बर्फवृद्धी, महापूर, भूकृप, शिवाय ज्वालामुळी आणि मोठोमोठ्या जंगलांना वणवा लागल्याचे प्रमाण वाढल्याचे दिसून येते. अगदी आगेही वेतांमध्ये समुद्राच्या पातळीमुळा बदलते आहे. महाराष्ट्रात समुद्राच्या पातळीत फरक पडत चालल्याची अधिकृतपणे नोंद झालेली आहे. एकूणच जगभर होत असलेला हवामानातला मोठा बदल ज्या ज्या कारणामुळे होत आहे त्यात मुधारणा करण्याचे प्रयत्न होतात. परंतु ते पुरेसे ठरत नाहीत. खेरे तर प्रत्येक देशाने या हवामानाचा सातत्याने अभ्यास केला पाहिजे. आणि उपाययोजनांचीही काटिकोरपणे पाठुपुरावा केला पाहिजे. भारतासारख्या देशात याबाबतची उदासीनता स्पष्टपणे दिसून येते. अगदी आपल्या महाराष्ट्रात सुद्धा वाढलेले अवकाळी पावसाचे प्रमाण लक्षात घेऊन त्याचा राज्य स्तरावर अभ्यास करण्याची आवश्यकता आहे. परंतु राज्य सरकारला त्याचे गांभीर्यच लक्षात आलेले नाही. विकसित देशांमध्ये निवडुण्याच्या अजेंड्यात किंवा प्रचारामध्ये हवामान शुद्धता हादेखील एक प्रमुख विषय असतो. सत्तेवर येणारा पक्ष याबाबत काय करणार आहे. हेदेखील तो जाहीर करीत असतो. आपल्या देशात हवामान किंवा पर्यावरण या विषयाला राजकीय पक्ष कवडीचीही किंवर देत नाहीत. प्रत्यक्ष राजधानी दिल्लीत या हवाप्रदूषणाचे अत्यंत घातक दुष्परिणाम समोर घेऊ लागलेले आहेत. तरीदेखील कोणताही राजकीय पक्ष त्यासंदर्भात आपली भूमिका काय असेल हे सांगायला तयार नसतो. प्रत्यक्ष राजधानीतीच या मुद्याला डावलले जात असेल तर देश पातळीवर त्याची किंतु अवहेलना होत असेल याची सहज कल्पना येते. म्हणूनच हवामान घेतलाची अशीच सर्वदूर अवहेलना होत आहे. अवकाळी पाऊस हा तर आता भारताचा नित्यनेमाचा भाग झाल्यासारखे

सुविचार
खंडाळा, रत्नगिरी. मोबाल.९२२४२०६९९
आपले कुठे चुक्रते हे सांतपणे समजातून सांगणारे कोणीती आव्युत असले की, चुका एकत्र कमी होतात किंवा त्या वेळेत सुधारात येतात.

मंगळवार, १२ नोव्हेंबर, २०२४
शक १९६४, क्रोधीनामसंवत्सरकातिंक शुक्रल एकादशी
नक्षत्र : पूर्वा भाद्रपदा उत्तरा भाद्रपदा

:- जन्मार्गी :-

स्वी उदय- ०६-४६

स्वी अस्त- १८-००

००-०९ ते ०२-२९ कुंभ

०२-२२ ते २४-०० मीन

प्रवोधिनी एकादशी, पंढरपूर हरिहरेश्वर यात्रा, संत नामदेव म. जयंती, सार्वजनिक प्रसारण दिन, श्री जगनांदे महाराज जयंती

मुकु, प्रकाशक श्री. रोहित स्वाकंत पांडे यांनी हे दैनिक नवाकाळ ऑफिस आणि नवाकाळ प्रेस करिंवा वाट मंडिंग प्रालिं, पत्ता: प्लाट नं. २२, दिवा एमआयडीसी, टीटीसी इंडस्ट्रील एरीया, विणू नगर, दिवा, नवी मुंबई -४०००८०, जिल्हा-ठाणे, महाराष्ट्र. येथे छानून घेतले व शांप नं. २०२, अनुपम चौक्स, ३३३ सदाशिव पेट, कुमठेकर स्ता, पुणे-४११०३० येथे प्रसिद्ध केले.

संपादक : रोहित स्वाकंत पांडे • कार्यकारी संपादक: समीर करवे (*पी.आर.वी. कायदानासुरां संपादकीय जवाबदारी कार्यकारी संपादक यांच्याचर आहे.)

संपादक : संपादक विभाग : ८६५२०१०४४०, जाहिरात विभाग : ८१०८१९६४२३, ८१०८१९६४२९, ठोऱ्या जाहिराती : ८४२२१७४४५, वितरण विभाग : १५१९४३६४४९ ई-मेल: navakal.1923@gmail.com

REGD. No. MAHMAR/2021/81075

Printed and Published by Rohit Ramakant Pande
On behalf of Navakal Office And Navakal Press. Printed at Dangal Media Pvt. Ltd., Address : Plot No.22, Digha M.I.D.C., TTC Industrial Area, Vishnu Nagar, Digha, Navi Mumbai - 400 708, Dist-Thane, Maharashtra. Published at Shop No.202, Anupam Chambers, 733, Sadashiv Peth, Kumbhekar Road, Pune-411030.

Editor - Rohit Ramakant Pande • Executive Editor - Sameer Karambe (*As per P.R.B. law Executive Editor will be responsible for all the content in Daily Navakal)

कविता... ॥ नामदेव - ज्ञानदीप ॥

गोणाई पोटी नसी-वामपांची जम्बला

उडवाण्या जना हारी भरित नामा स्मला

भावावरमध्ये प्रवाणा उत्तर-विश्वांग वितालाला

विद्युत्सखा जगती संत सिरेमणी झाला ॥

वेवेद्य खाण्या भावरता

माथा विकुल वरणी आपटीला

प्रसाद झालासे पाडुरंग

दशेन नामा धन्य झाला ॥

ज्ञानदेवासी बोध घेतला

विदोवा खेळा गुरु केला

उपदेशमुळे पाडुरी सकला

हारी नामात निवृत्य संताळ ॥

'नाचू रेणीं विर्णवी संवी

ज्ञानदीप लावू जारी !'

ध्येयासी वा हारीनांवृत्ती गुंतवूनी

निवृत्य ज्ञानदीप ते जाळेली जारी !

तस्मैन् होउनी हीरी नामात

अपागे ढोलविणी पांडुगां

भाव बोलुनी हारी नामाचे

ज्ञालासी भावरत संवा ॥

संवारी ना स्मला

विकुल ध्यान घेतला

गुणगान गाऊनी पांडुरंगाचे

संवर्स्वी हारीचा झाला ॥

महाराष्ट्रासह पंजाब राजस्थाना

वितल नामे मानवर्धन राजविला

'नामदेवासीकी मुख्यानीं' ऐसे

गुरुणंग साहेबात क्रापाशला ॥

भक्त संतां चरणराज स्पर्शण्या

विकुल महाराष्ट्री 'पायरीचा दगड' झाला

पंढरीच्या प्रेमा लव्हारी ज्ञानदीप

नामदेव - ज्ञानदीप संशेमणी झाला ॥

● अभिजित शशिकांत पिसे ●

मु.पो.ता.चिपलूण, जि. रत्नगिरी, मोबाल. ८४०८८२२६०९.

पाकिस्तान क्रिकेट बोर्डला आयसीसीकडून झटका घेऊन चषकाच्या वेळापत्रकाची घोषणा लांबणीवर

चॅम्पियन्स चषक स्पर्धेवरून सुरु असलेल्या राजकारणाने आता कळस गाठला आहे. चॅम्पियन्स चषक स्पर्धासाठी आम्ही पाकिस्तानला जाणार नाही या भूमिकेवर भारत ठाम आहे. त्यामुळे पाकिस्तानच्या आजी माझी क्रिकेट रव

